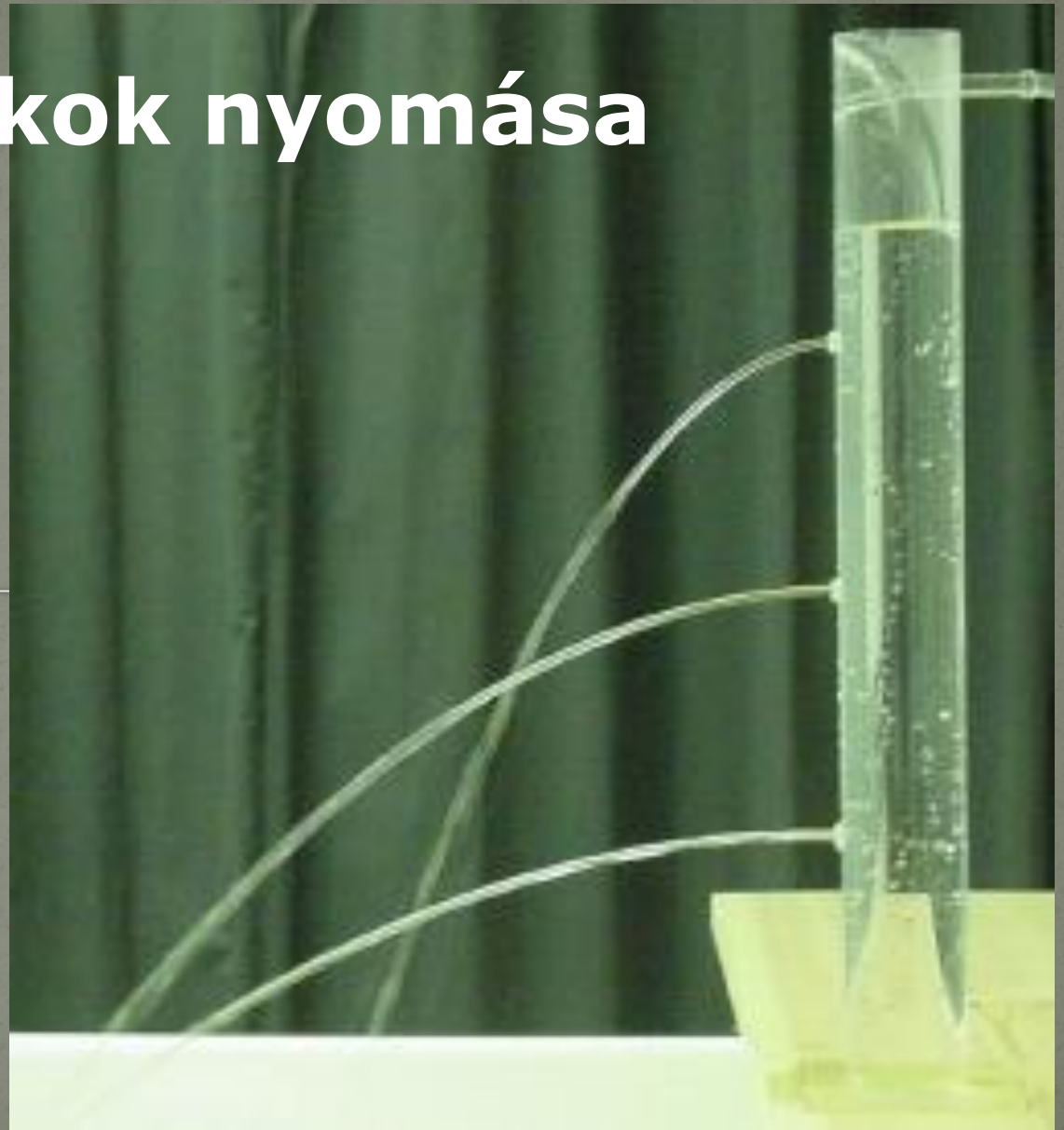

A hidrosztatikai nyomás

TK 45.old (TK 113.old)

A folyadékok nyomása

A folyadékok tulajdonságai (ismétlés)

- Nincs önálló alakjuk
- Felveszik a tartóedény alakját
- Felszínük vízszintes, ha nyugalomban vannak
- Meghatározott térfogatuk van, összenyomhatatlanok
- A részecskék közti kölcsönhatás rövid hatótávolságú
- A részecskék nem töltik ki hézagmentesen a rendelkezésükre álló teret
- A részecskék rendezetlen mozgást végeznek

HIDROSZTATIKAI NYOMÁS

A folyadék súlyából származó nyomást hidrosztatikai nyomásnak nevezzük.

A *hidro* — görög szó (a vízzel való kapcsolatot fejezi ki)

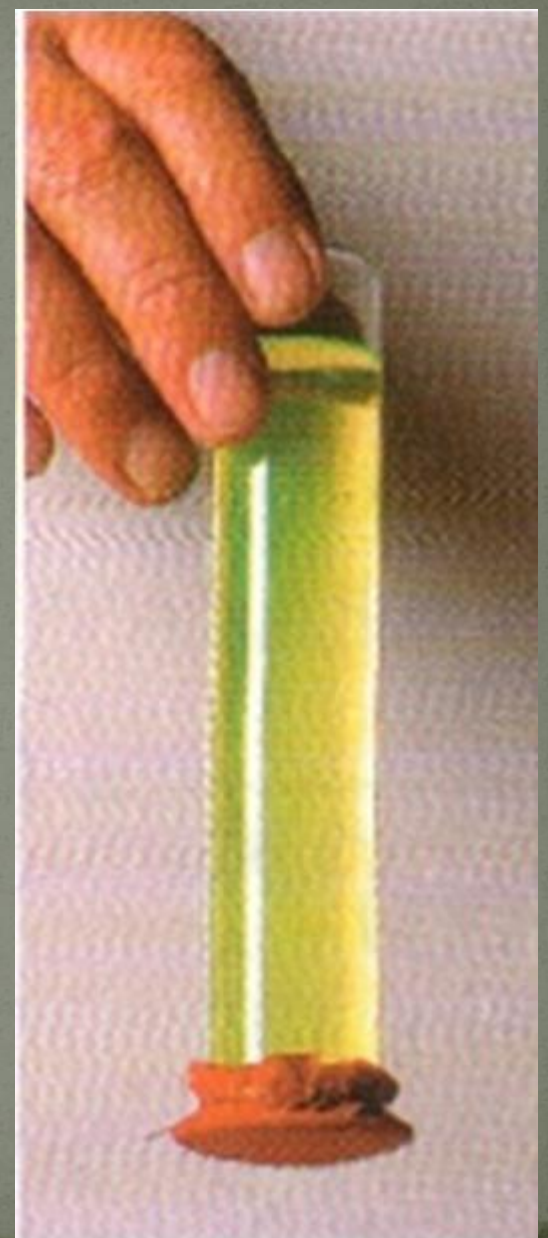
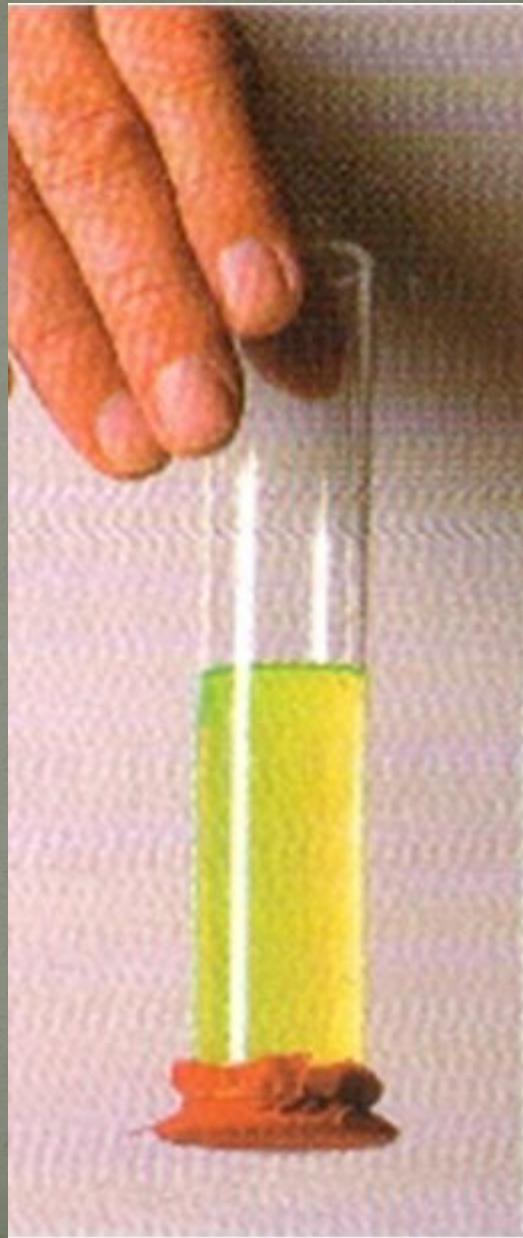
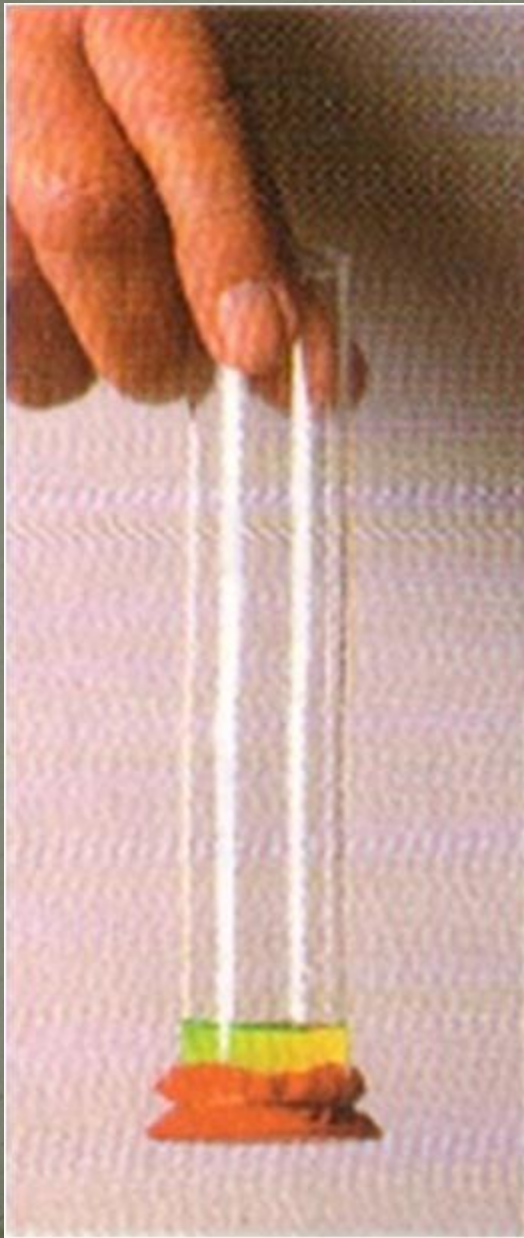
A *statika* — görög-latin szó (nyugalmi állapot)

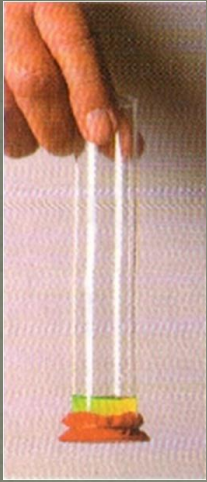
A mindennapi életben

- Ha mélyre merülünk a vízben, erős nyomást érzünk a fülünkben.
- A mélytengeri halak szinte szétfoszlanak, ha a felszínre hozzák őket, ugyanis a lenti nagy nyomáshoz szokott szervezetük a fenti kis nyomás kiegyenlítésére törekszik.
- A búvároknak óvatosan kell függőleges irányban mozogniuk a vízben, mert egyébként keszon betegséget kaphatnak a vérbeli nitrogén-koncentráció gyors megváltozása miatt.

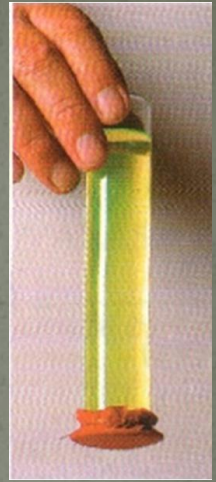
Mitől függ a
hidrosztatikai nyomás?

Gumihártyás kísérlet 1.

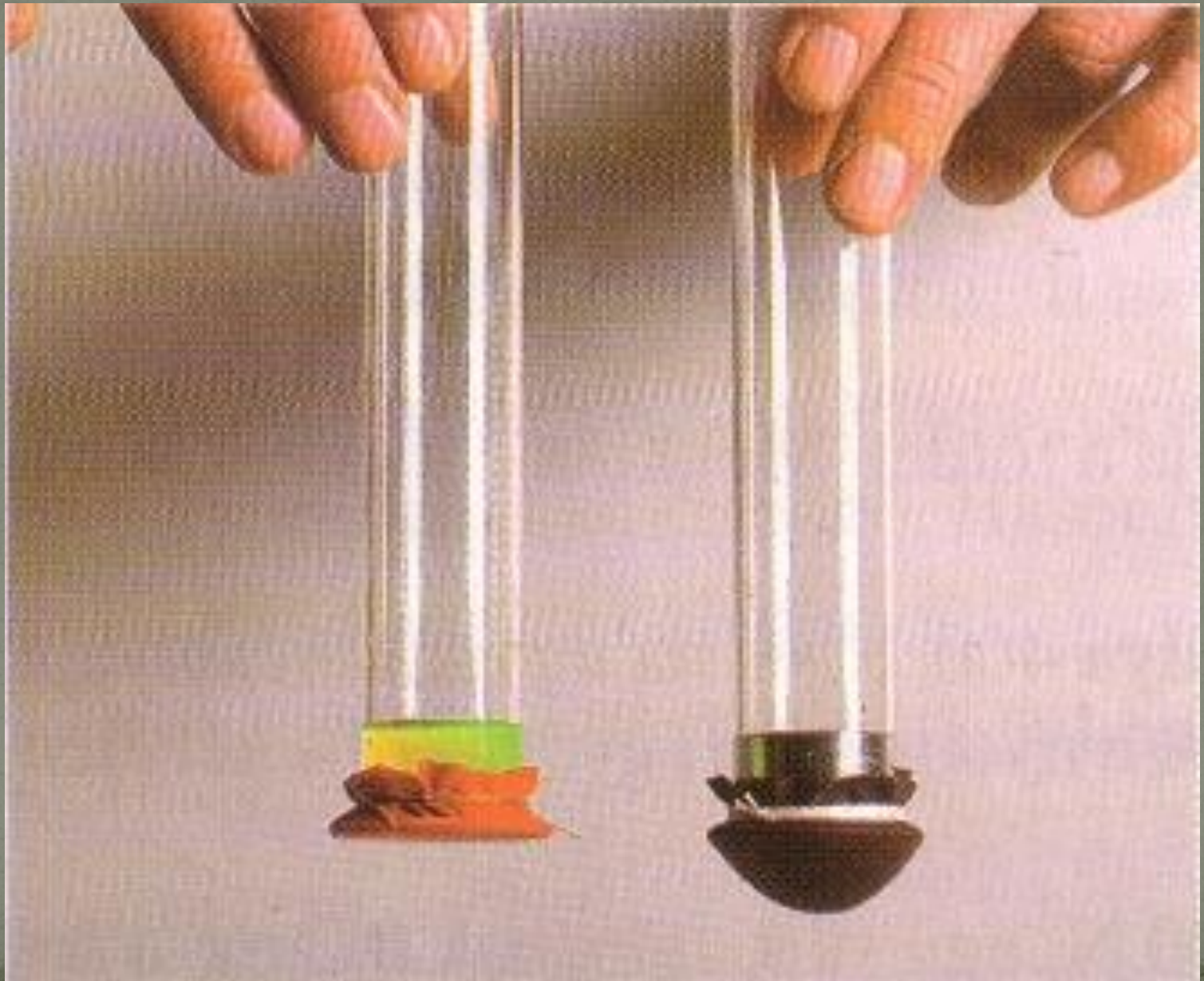

Ugyanazon folyadék, de különböző
folyadékoszlop magasság

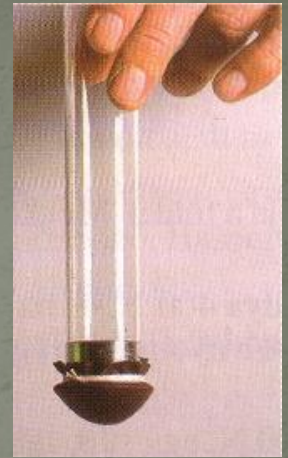
Ugyanazon folyadék hidrosztatikai nyomása annál nagyobb, minél nagyobb a folyadékoszlop magassága.

Gumihártyás kísérlet 2.

Különböző folyadék, de azonos
folyadékoszlop magasság

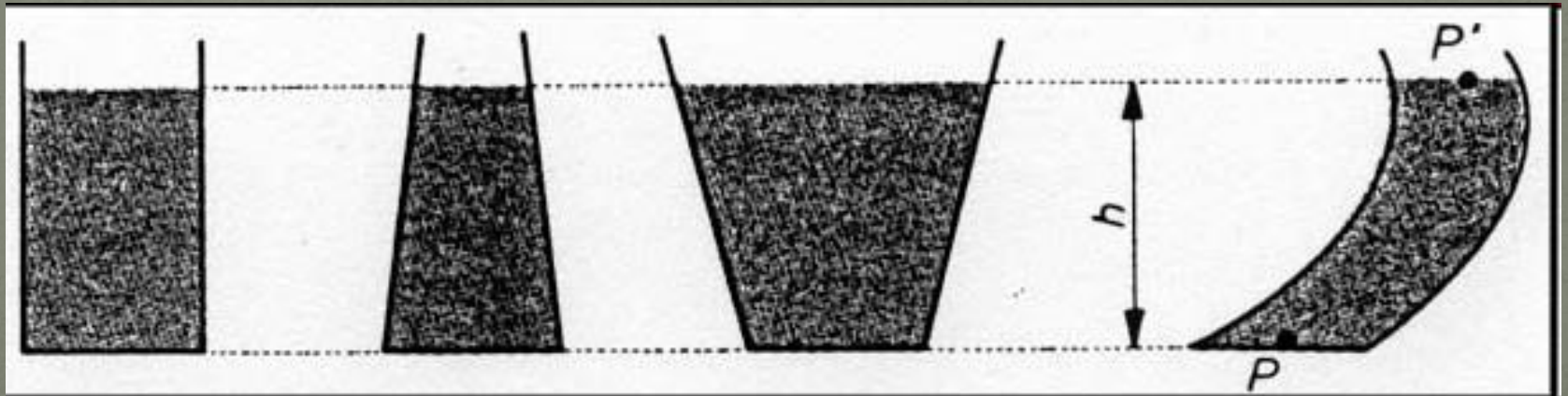

Azonos magasságú, különböző
sűrűségű folyadékoszlopok
hidrosztatikai nyo-mása annál
nagyobb, minél nagyobb a folyadék
sűrűsége.

ÖSSZEGZÉS

- A folyadék sűrűségétől (ρ [ró])
- A folyadékoszlop magasságától (h)
- A gravitációs gyorsulás értékétől (g)

(Nem függ a tároló edény alakjától, alapterületétől!)

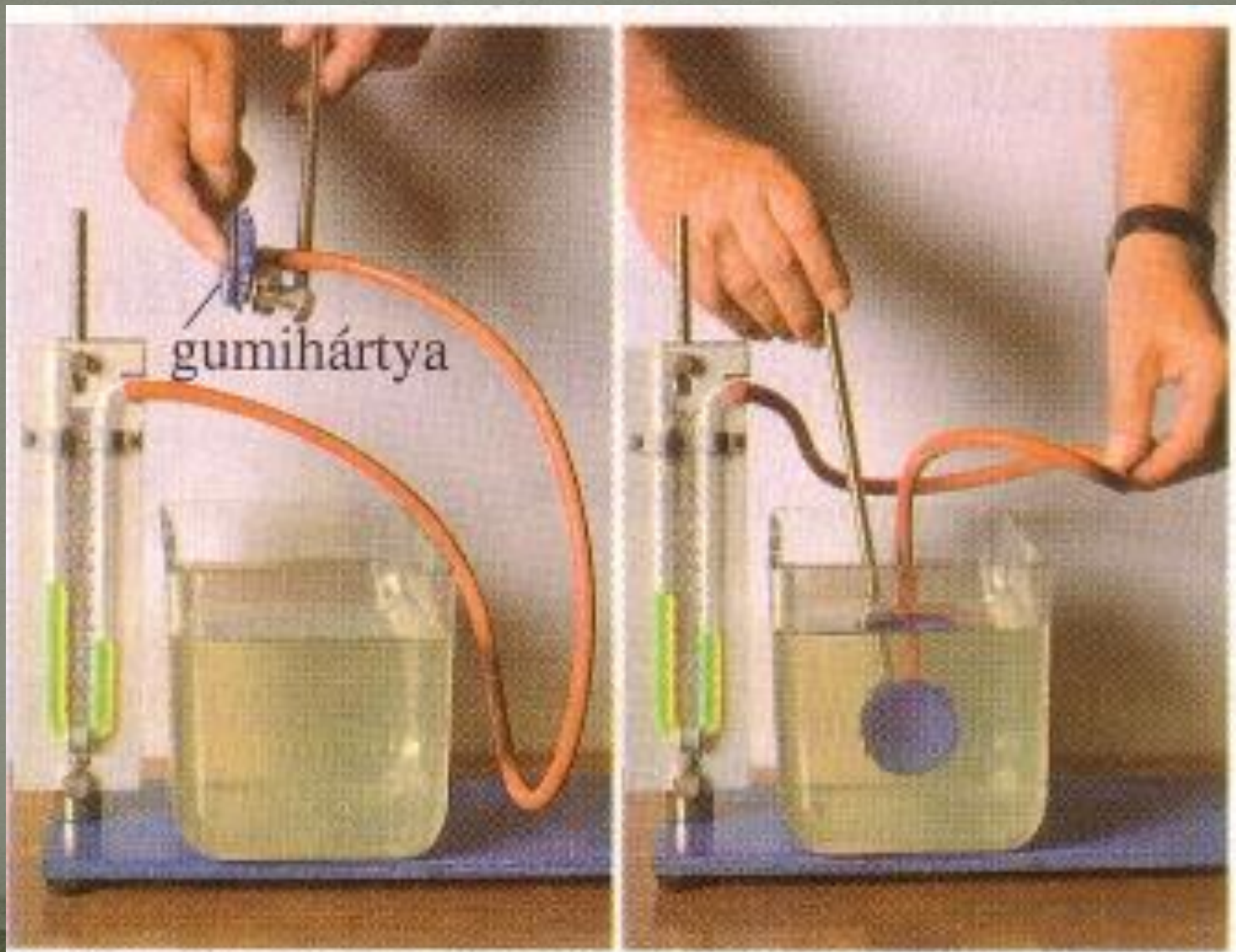

Hidrosztatikai nyomás

- Jele: p_{hid}
- Mértékegysége: Pa (Pascal)
- Kiszámítása: $p = h \times \rho \times g$

Függ -e a hidrosztatikai nyomás
az azonos mélységben lévő
nyomott felületek helyzetétől?

A hidrosztatikai nyomás gumihártyás nyomásmérővel (ún. manométerrel) mérhető.

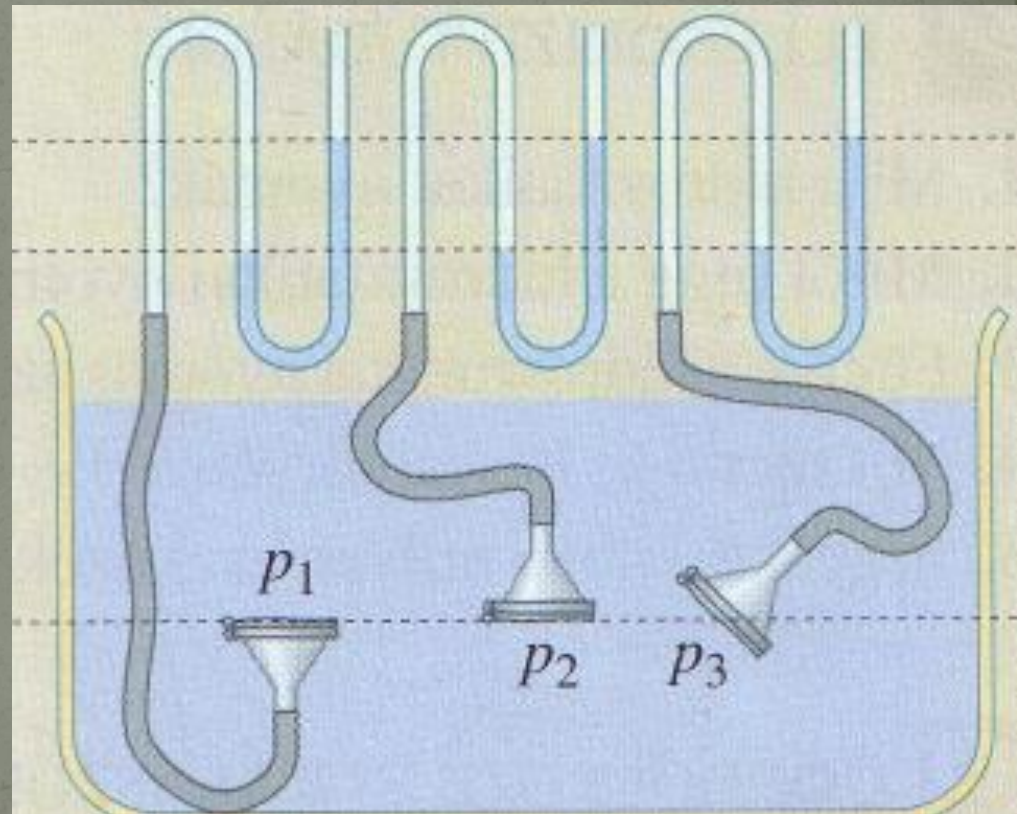
MANOMÉTER

1 bar = 100 000 Pa = 100 kPa

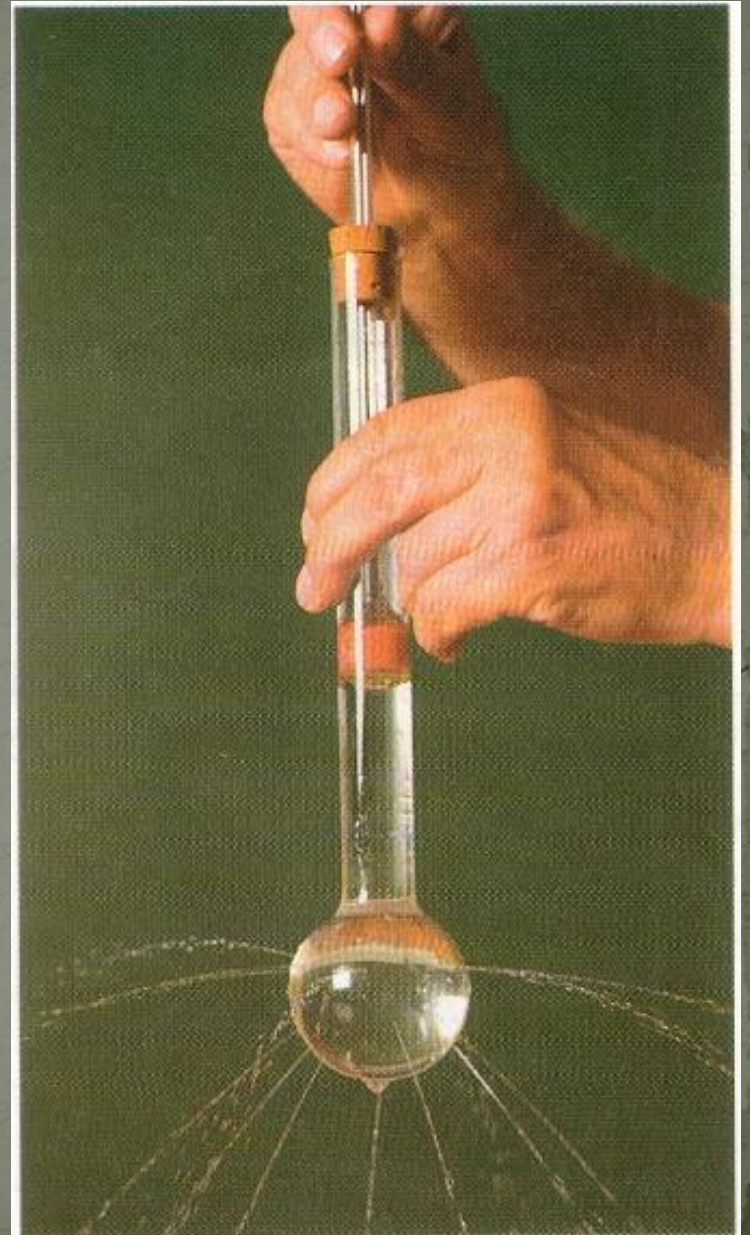
Kísérlettel megállapítható, hogy:

**A hidrosztatikai
nyomás egy adott
folyadékban,
ugyanolyan
mélységben minden
irányban egyenlő.**

**A külső nyomás a
folyadék belsejében
mindenhol
ugyanannyival növeli
meg az ott levő
hidrosztatikai nyomást.**

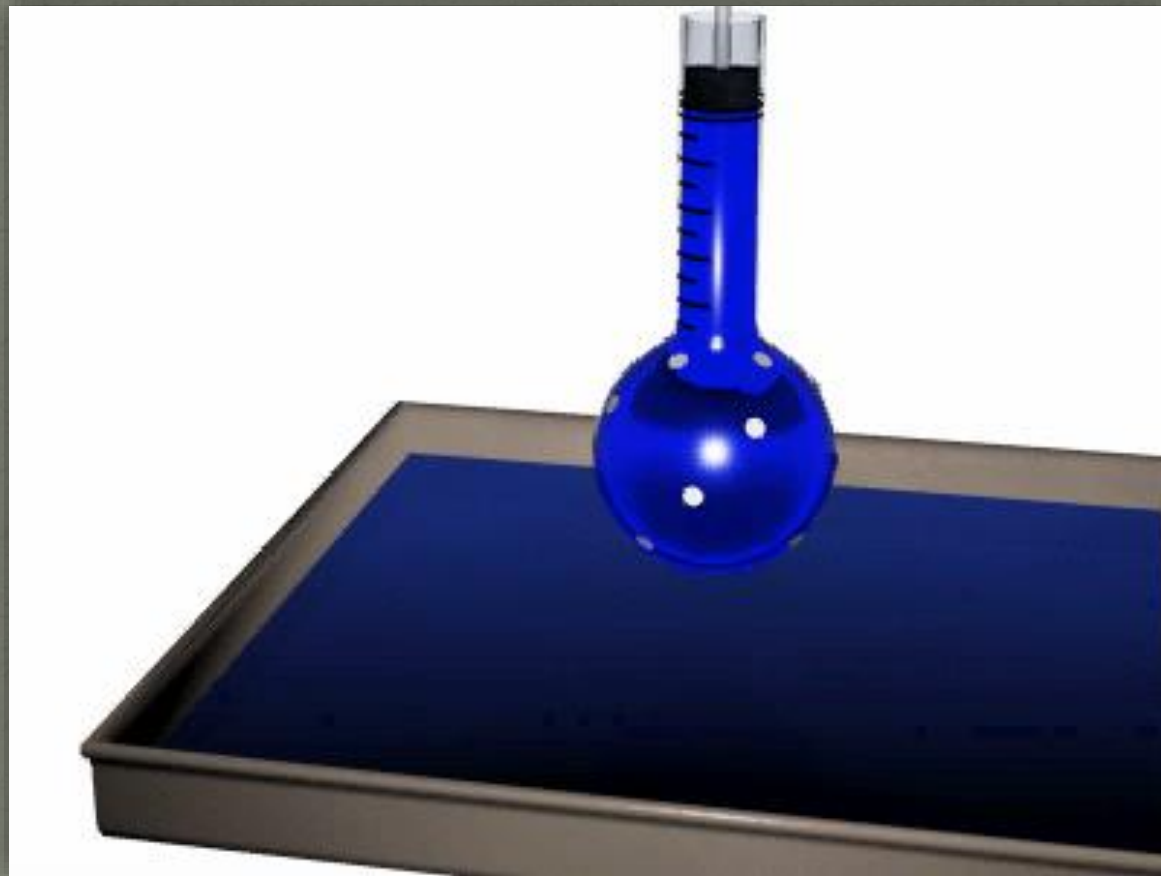
Ez Pascal törvénye.

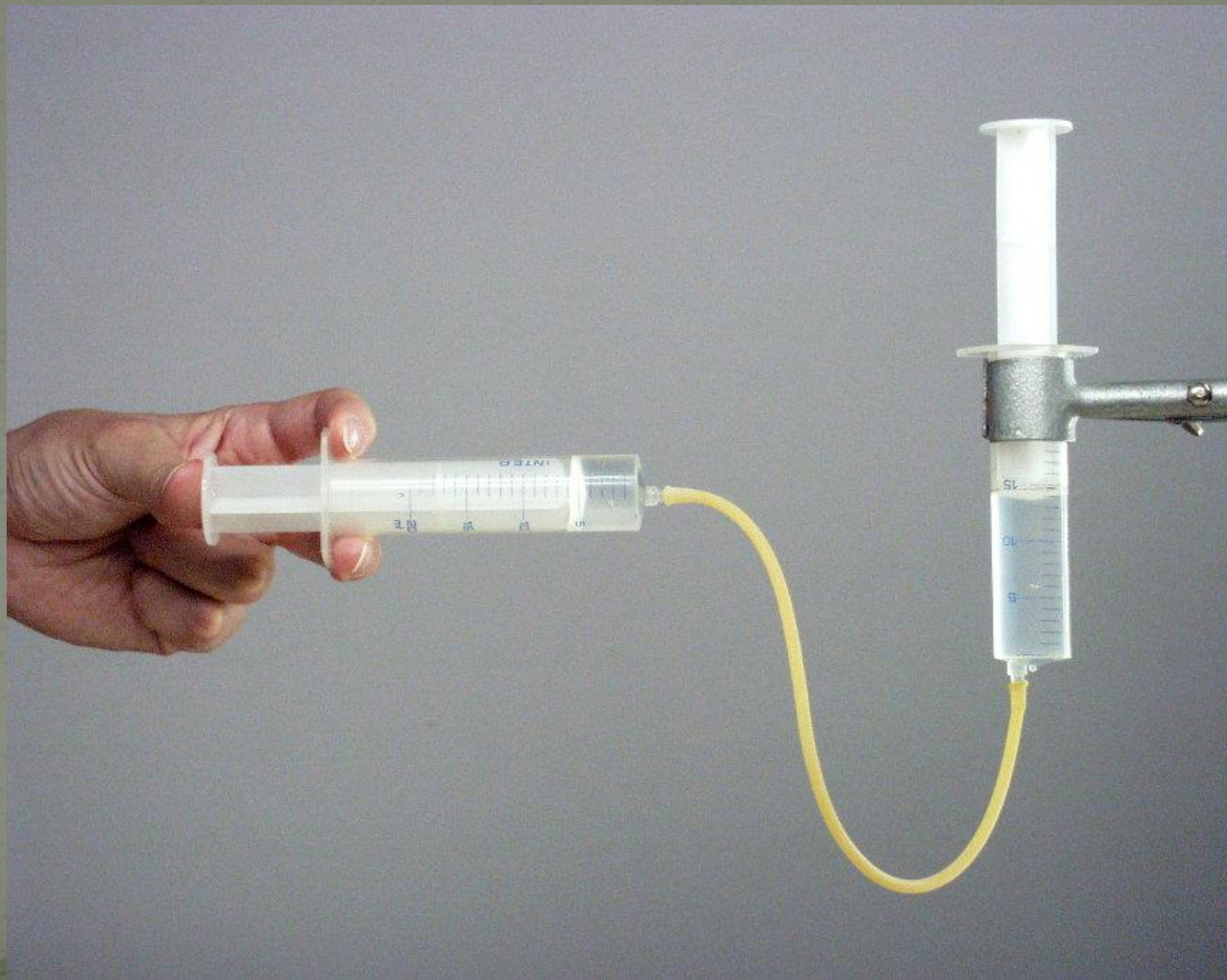
A Pascal törvénye az alábbi eszközöknél érvényesül a gyakorlatban:

- hidraulikus emelő
- gépkocsik fékberendezése

VIDEO (Pascal törvényének bizonyítása)

Pascal-törvény szemléltetése

Hidraulikus berendezés munkagépen (1.)

Hidraulikus berendezés munkagépen (2.)

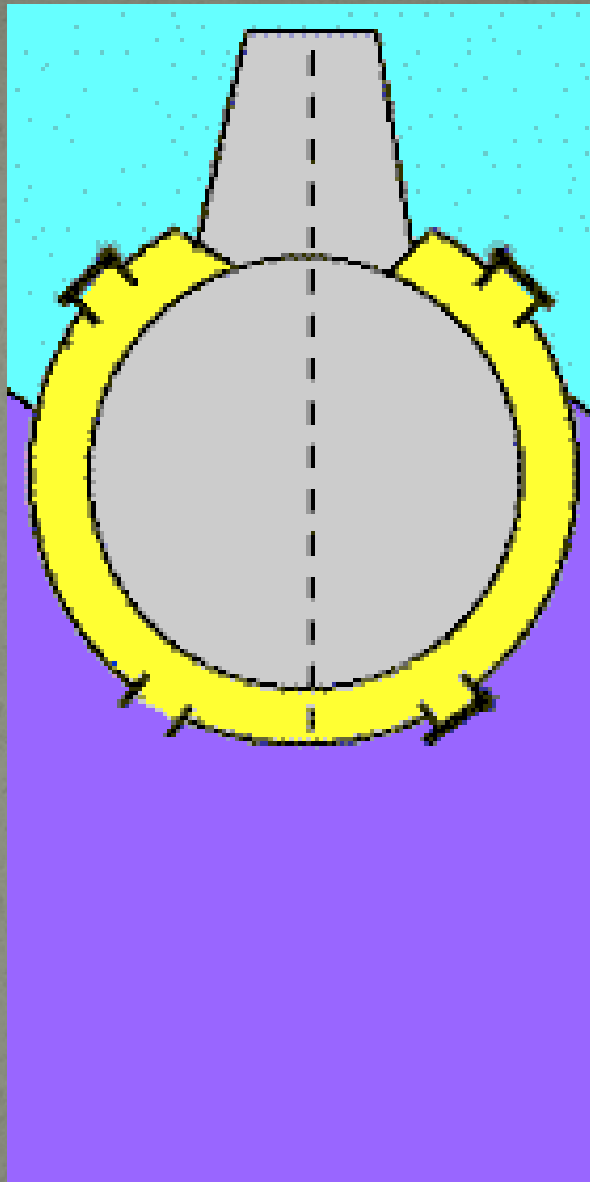
Hidraulikus berendezés munkagépen (3.)

Érdekessegek

- A hidrosztatikai nyomást a tengeralattjárók, és az azok elleni védekezéseknél szokták használni.

Merülő akna

- A merülőbombák lényege, hogy amikor a tengeralattjáró közelébe ér, felrobbannak a víz nyomásától.

Nyomás átszámító

  tizedes érték

Nyomja meg a számol gombot a keresett eredmény megtekintéséhez

<input type="text" value="1 000"/>	millibar	pascal [Pa]	<input type="text" value="100 000"/>
<input type="text" value="1"/>	bar	kilopascal [kPa]	<input type="text" value="100"/>
<input type="text" value="0.987"/>	atmoszféra	megapascal [MPa]	<input type="text" value="0.1"/>
<input type="text" value="401"/>	vízoszlop inch	Vízoszlop mm	<input type="text" value="10 200"/>
<input type="text" value="29.5"/>	higany / inch	higany mm	<input type="text" value="750"/>
<input type="text" value="33.5"/>	vízoszlop-láb	kg / cm ²	<input type="text" value="1.02"/>
<input type="text" value="14.5"/>	font / négyzethüvelyk [psi]	tonna / m ²	<input type="text" value="10.2"/>
<input type="text" value="2 090"/>	font / négyzetláb	newton / cm ²	<input type="text" value="10"/>
<input type="text" value="0.932"/>	tonna / négyzetláb	newton / m ²	<input type="text" value="100 000"/>
<input type="text" value="1.04"/>	tonna / négyzetláb	kilonewton / m ²	<input type="text" value="100"/>